

Planter

Skadedyr i vinterraps under blomstring

Under blomstringen kan der være behov for at bekæmpe skulpesnudebiller og skulpegalmyg. Ved kraftige angreb er der behov for flere behandlinger.

Viden om Opdateret 22. marts 2021

Under blomstring skal der tages stilling til behovet for at bekæmpe skulpesnudebiller og skulpegalmyg.

Skulpesnudebiller søger ind i vinterraps fra begyndende blomstring

Skulpesnudebillerne søger ind i vinterrapsmarkerne fra begyndende blomstring og anbefales bekæmpet under hele blomstringen ved 1-2 skulpesnudebiller pr. plante. Skulpesnudebillerne falder tit af, når planterne berøres, så ryst evt. planterne ned i en bakke el.lign.

Hver larve æder 3-5 frø. Ofte optræder der kun 1 larve pr. skulpe. Angreb får skulperne til at nødmodne og blive angrebet af sekundære svampe. Skulpesnudebillerne skader også ved at skabe indfaldsveje for skulpegalmyg, der dog ved egen hjælp kan lægge æg i skulper under ca. 2 cm.

Angreb af skulpegalmyg værst i randen af marken

Der findes ingen hjælpemidler til at fastlægge behovet for bekæmpelse af skulpegalmyg, og det er et stort problem. Erfaringerne med gule limplader har været mindre lovende. Galmyggene er kun 1-2 mm og kan ikke med det blotte øje skelnes fra andre insekter i marken.

Der er en vis sammenhæng mellem angreb året før i nabomarker med vinterraps og angreb i indeværende års rapsmark, fordi skulpegalmyggene overvintrer i sidste års rapsmark, og fordi skulpegalmyg er dårlige flyvere og har en kort levetid. Angreb er derfor også altid værst i randen af marken i de yderste 3-4 meter. Marker med gode læforhold bliver ofte også mere angrebet.

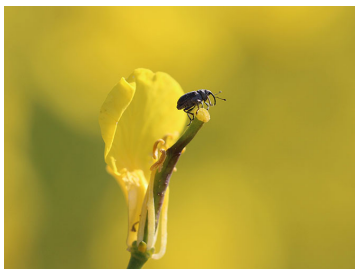
Forventet flyvetidspunkt for skulpegalmyg (oftest under blomstring) kan følges via en temperaturmodel på [Følg aktuelle risikovurdering for skulpegalmyg i vinterraps](#). Opsummeringen af graddage starter 1. april. Modellen kan fastlægge tidspunktet for forekomst af skulpegalmyg, men siger desværre ikke noget om angrebsstyrken. Evt. bekæmpelse er aktuel, når antallet af graddage når op i det gule område.

Ved angreb af skulpegalmyg optræder der altid mange larver pr. skulpe, og skulperne springer op ved angreb. Skulpegalmyg er derfor mere tabsvoldende end skulpesnudebiller, fordi alle frø i skulpen tabes ved angreb.

Bekæmpelse af skulpegalmyg kan være aktuel, hvis man har erfaring for mere udbredte angreb i vinterraps på ejendommen (mange gule og visne opspringende skulper). Her foretages en bekæmpelse i hele marken ved begyndende flyvning af skulpegalmyg. I andre marker kan evt. foretages en randbehandling.

Hver generation af skulpegalmyg optræder i en periode på omkring 3-4 uger. Er første generation skulpegalmyg bekæmpet tilfredsstillende, er der ikke behov for bekæmpelse af anden generation ca. 4 uger senere.

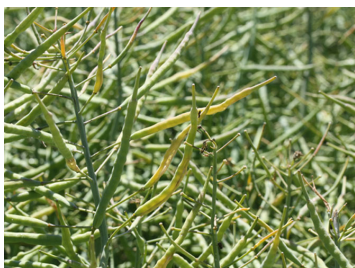

Billede 1. Skulpesnudebille i rapsblomst på den nyudviklede skulpe. Hvis der sprøjtes på knoppen, vil skulpen være ubehandlet, når blomsten efterfølgende springer ud.

Billede 2. Angreb efter skulpesnudebillens larve. Der er trængt vand ind gennem larvens udgangshul (kan skimtes i baggrunden), som har medført nødmodne skulper og sekundære angreb af svampe. Der optræder ved angreb oftest kun 1 larve pr. skulpe. Larverne er hvide, lemmeløse og har et brunt hoved.

Billede 3. Gule skulper grundet angreb af skulpegalmyg. Skulperne springer senere op, hvorved alle frø tabes.

Billede 4. Larver af skulpegalmyg i skulpe. Larverne er lemmeløse. Der optræder ved angreb mange larver pr. skulpe. Larverne kan til tider også være orange. Allerede ca. 1 uge efter æglægning ses begyndende gulning af skulpen.

Anbefalede midler og doser

Ved kraftige angreb af skulpesnudebiller og/eller skulpegalmyg kan der være behov for flere behandlinger, fordi virkningstiden af en behandling kun er omkring 5-6 dage. Under blomstring kommer der nemlig løbende nye skulper frem, som hurtigt står ubeskyttet ved sprøjtning med kontaktmidler. Der kan derfor undtagelsesvis ved kraftige angreb være behov for op til 3 behandlinger.

I tabel 1 ses en oversigt over normaldoser og anbefalede doser for anbefalede midler.

Karate 2,5 WG og Fastac 50 skal opbruges i sæson 2021. Det er forbudt at anvende og opbevare Karate 2,5 WG pr. 1/7 2021, men det identiske middel Lamdex er blevet godkendt. Det er forbudt at anvende og opbevare Fastac 50 pr. 31/1 2022.

Kaiso Sorbie indeholder dobbelt så meget aktivstof som Lamdex/Karate, og dosis er derfor den halve af Lamdex/Karate.

Vær opmærksom på, at normaldosis af Fastac 50 mod skadedyr i raps efter revurderingen er nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, dvs. til 60 procent dosis, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis for dette middel.

Mavrik/Mavrik Vita er også godkendt mod skulpesnudebiller og skulpegalmg, men effekten mod skulpegalmg har i tyske forsøg været mindre god, og midlet er derfor ikke medtaget under løsningsforslag.

For at forsinke resistensudviklingen hos skulpesnudebiller mod pyrethroider er det vigtigt kun at bekæmpe ved behov. I Nordtyskland er resistens hos skulpesnudebiller mod pyrethroider meget udbredt, og i 2020 blev det første tilfælde af resistens også fundet i Danmark.

Tabel 1. Doser for anbefalede midler mod skulpesnudebiller og -galmg i raps

	Fastac50	Lamdex/Karate 2,5 WG	KaisoSorbie
Normaldosisskulpesnudebiller	0,15	0,3	0,15
Normaldosisskulpegalmg	0,15	0,3	0,15
Anbefalet dosis	0,15 ¹⁾	0,2	0,1
Max. antal behandlinger pr. vækstsæson i raps	2	3	1
Må udsprøjtes hele døgnet	nej	nej	nej
Pris, kr. pr. normaldosis(inkl. afgift, ekskl. moms)	107 ¹⁾	139	134

1) Normaldosis af Fastac er efter revurderingen nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis. Fastac 50 og Karate 2,5 WG skal bruges i vækstsæsonen 2021. Se tekst.

Hensyn til bier

Pyrethroider må over blomstrende planter kun udbringes uden for biernes flyvetid, dvs. i perioden ca. kl. 21-03 (sommertid) - tjek altid marken for bier, før en bekæmpelse foretages.

Hensyn til nyttedyr

Under blomstring er der mange snyltehvepse i rapsen. Snyltehvepse parasitterer i stort omfang skadedyrenes larver, og mængden af snyltehvepse har derfor betydning for angrebsstyrken af skadedyr året efter. Bekæmp derfor kun skadedyr, når de vejledende bekæmpelsestærskler overskrides.

Glimmerbøsser

Ved begyndende blomstring er bekæmpelse af glimmerbøsser oftest ikke længere aktuel.

Emneord

Skadedyr, planter

Publiceret: 16. marts 2020

Opdateret: 22. marts 2021

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

